

B I B L I O G R A F I E

I. Afzonderlijke publicaties van J.H. van den Berg.

De boeken van J.H. VAN DEN BERG werden uitgegeven te Nijkerk, bij G.F. Callenbach N.V., tenzij anders wordt vermeld. In de referenties vermelden we telkens het jaartal van de publicatie van de eerste druk en het rangnummer van de door ons geraadpleegde druk.

1. De betekenis van de phaenomenologische of existentiële anthropologie in de psychiatrie. Een kritische studie over de autologische methode in de psychiatrie en haar toepassing op een bepaalde vorm van defectschizofrenie (de autistische defectschizofrenie van Leonhard). Dissertatie aan de Rijksuniversiteit te Utrecht, Utrecht, Kemink en Zoon, 1946, 226 p.
2. Over zwijgen en verzwijgen (Openbare les gegeven aan de Rijksuniversiteit te Utrecht op 15 februari 1949). Utrecht, Kemink en Zoon, 1949, 22 p.
3. Psychologie en theologische antropologie (Rede uitgesproken bij de aanvaarding van het ambt van bijzonder hoogleraar in de pastorale psychologie en psychopathologie aan de Rijksuniversiteit te Utrecht op maandag 31 maart 1952). 1952, derde druk, 44 p.
4. Psychologie van het ziekbed (of) Het ziekbed. Een hoofdstuk uit de medische psychologie. 1952, zestiende druk, 51 p.
5. VAN DEN BERG, J.H. en LINSCHOTEN, J. (Red.). Persoon en wereld. Bijdragen tot de phaenomenologische psychologie door J.H. van den Berg, D.J. Van Lennep, H.J. Langeveld, H.C. Rümke, J.J. Dijkhuis, R.H. Houwink, B.J. Kouwer, E.E.A. Vermeer, onder redactie van J.H. van den Berg en J. Linschoten, aangeboden aan Professor F.J.J. Buytendijk, ter gelegenheid van zijn 65e verjaardag. Utrecht, Erven J. Bijleveld, 1953. (Voor de bijdragen van J.H. VAN DEN BERG, cfr. III/4b, 5b en 9).
6. Kroniek der psychologie. Boekencentrum, 1953. (Bundeling van de artikelen onder dezelfde titel gepubliceerd in Wending, 1953, 3, nrs. 5 en 6, cfr. III/8).
 Id. Nijkerk, Callenbach, 1954, tweede, licht gewijzigde druk.
 Id. Nijkerk, Callenbach, 1973, derde, herziene druk, 155 p. (Deze door ons geraadpleegde heruitgave werd uitgebreid met een nieuw "Woord vooraf" (p.5-7), een nieuw hoofdstuk over "Natuurwetenschappelijke en geesteswetenschappelijke psychologie" (p.11-50), en een nieuw "Nawoord" (p. 153-155).)
7. Over neurotiserende factoren (Rede uitgesproken bij de aanvaarding van het ambt van buitengewoon hoogleraar in de fenomenologische methode en conflictpsychologie aan de Rijksuniversiteit te Leiden op 11 maart 1955). 1955, zesde druk, 27 p.

8. The phenomenological approach to psychiatry. An introduction to recent phenomenological psychopathology. Springfield Illinois, Charles C. Thomas, 1955.
9. VAN DEN BERG, J.H. en BUYTENDIJK, F.J.J. (Eds.). Scientific contributions to phenomenological psychology and psychopathology. Springfield Illinois, Charles C. Thomas, 1955.
10. Metabletica of leer der veranderingen. Beginselen van een historische psychologie. 1956, achttiende druk, 253 p.
11. Dubieuze liefde in de omgang met het kind. Over de late gevolgen van te veel of te weinig moederlijke toewijding tijdens de jeugd. 1958, zesde druk, 97 p.
12. Psychologie en geloof. Een kroniek en een standpunt. 1958, vierde druk, 78 p.
13. Het menselijk lichaam. Een metabletisch onderzoek. Deel I : Het geopende lichaam. 1959, zesde druk, 248 p.
14. Het menselijk lichaam. Een metabletisch onderzoek. Deel II : Het verlaten lichaam. 1961, vijfde druk, 350 p.
15. Leven in meervoud. Een metabletisch onderzoek. 1963, zesde druk, 311 p.
16. De psychiatrische patiënt. Kleine, algemene psychopathologie op fenomenologische grondslag. 1964, vijfde druk, 133 p. (Herwerkte Nederlandse uitgave van het oorspronkelijk in het Engels verschenen werk I/8).
17. De dingen. Vier metabletische overpeinzingen. 1965, tweede druk, 100 p.
18. Kleine psychiatrie voor studenten en degenen die de psychiater vervangen of bijstaan. 1966, zestiende druk, 257 p. (Vanaf de tweentwintigste druk werd het boek uitgebreid met een hoofdstuk over "psychiatrie en anti-psychiatrie", p. 81-84).
19. Metabletica van de materie. Deel I : Meetkundige beschouwingen. 1968, tweede druk, 436 p.
20. De zuilen van het Panthéon, en andere studies. 1969, 137 p. (Een bundel artikels die oorspronkelijk elders werden gepubliceerd, cfr. III).
21. Medische macht en medische ethiek. 1969, zeventiende druk, 49 p.
22. Wat is psychotherapie ? 1970, vijfde druk, 52 p.
23. Dieptepsychologie. 1970, derde druk, 350 p.
24. 's Morgens jagen, 's middags vissen. 1971, derde druk, niet-gepagineerd platen- en tekstboek.

25. Zien. Verstaan en verklaren van de visuele waarneming. 1972, eerste druk, 52 p.
26. De Reflex. Metabletische, tegelijk maatschappijkritische studie. 1973, eerste druk, 170 p.
27. Gedane zaken. Twee omwentelingen in de Westerse geestesgeschiedenis. (Metabletica van de materie, deel II). 1977, eerste druk, 400 p.

II. VERTALINGEN VAN AFZONDERLIJKE PUBLICATIES VAN J.H. VAN DEN BERG.

Sommige korte bijdragen die in het Nederlands verschenen als afzonderlijke publicaties werden in een vreemde taal als artikel opgenomen in tijdschriften of groepswerken.

Wanneer de term 'versie' wordt gebruikt i.p.v. 'vertaling' werd de omzetting door VAN DEN BERG zelf verzorgd. Eventueel heeft de oorspronkelijke tekst dan enkele - meestal onbelangrijke - wijzigingen of aanpassingen ondergaan.

1. Du silence et de la réticence. Psyché. 1950, 5, p. 53-63. Franse versie van Over zwijgen en verzwijgen.
2. Garder le lit. In Situation I. Beiträge zur phänomenologischen Psychologie und Psychopathologie. Utrecht - Antwerpen, Het Spectrum, 1954, p. 68-106. Franse vertaling door FRANK-DUQUESNE, A. van Psychologie van het ziekbed.
3. Der Kranke. Ein Kapitel medizinischer Psychologie für jedermann. Göttingen, Vandenhoeck en Rupprecht, 1961. Duitse vertaling door PIPER, H.G. van Psychologie van het ziekbed.
4. Psicologia del enfermo postrado en cama. Buenos Aires, Carlos Lohle, 1961. Spaanse vertaling door LORDA ALAIZ, F.F. van Psychologie van het ziekbed.
5. Den sjuke. Stockholm, Svenska Kyzkaus Diakonistyrelessens Bokförlag, 1962. Zweedse vertaling door BOHLIN, A. van Psychologie van het ziekbed.
6. Psykologie ved en sygeseng. Kobenhavn, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busk, 1964. Deense vertaling door KAMMERICK, C. van Psychologie van het ziekbed.
7. Sairaan näkökulmasta. Helsinki, Werner Söderström, 1965. Finse vertaling door NIENPÄÄ, S. van Psychologie van het ziekbed.
8. The psychology of the sickbed. Pittsburgh U.S.A., Duquesne University Press, 1966. Engelse vertaling van Psychologie van het ziekbed.

9. Aetiologie der Neurosen. Neurosen oder Soziosen ? (Vortrag gehalten im Studium Generale der Univ. Heidelbergs am 08.11.1961). Jahrbuch für Psychologie, Psychotherapie und Medizinische Anthropologie. 1963, 10, nr. 1, p. 1-14. Duitse versie van Over neurotiserende factoren.
10. Metabletica. Ueber die Wandlung des Menschen. Grundlinien einer historischen Psychologie. Göttingen, Vandenhoeck en Rupprecht, 1960. Duitse vertaling door MONKS, F. van Metabletica.
11. The changing nature of man. Introduction to a historical psychology. New York, W.W. Norton en Co, 1961. Engelse vertaling door CROES, H.F. van Metabletica.
 Id. New York, Delta Dell, Paperback edition, 1964.
 Id. (A reissue of a classic work by J.H. VAN DEN BERG, with a new introduction by John HOLT). New York, A Delta Book, Dell Publishing Co, 1975.
12. Metabletica ou la psychologie historique. Paris, Buchet-Chastel, 1962. Franse vertaling door VAN SCHERPENZEEL, N. van Metabletica.
13. Metablética. O teoria de las modificaciones. Buenos Aires, Carlos Lohlé, 1963. Spaanse vertaling door CARRAQUEZ, F. van Metabletica.
14. Metablética. Psicologia histórica. São Paulo, Mestre Jou, 1965. Portugese vertaling door VAN DER WATER, F. en MAILLET, H. van Metabletica.
15. Psicologia y fe. Buenos Aires, Carlos Lohlé, 1963. Spaanse vertaling door LORDA ALAIZ, F.M. van Psychologie en geloof.
16. El cuerpo humano. Una investigacion metablética. El cuerpo abierto. Buenos Aires, Carlos Lohlé, 1965. Spaanse vertaling door CARRASQUES, F. van Het menselijk lichaam. Deel I.
17. Fenomenologia e Psichiatria. Milano, Valentino Bompiani, 1961. Italiaanse vertaling van The phenomenological approach to psychiatry of De psychiatrische patiënt.
18. O paciente psiquiátrico. Esbôço de psicopatologia fenomenologica. São Paulo, Mestre Jou, 1966. Portugese vertaling door MAILLET, M. van The phenomenological approach to psychiatry of De psychiatrische patiënt.
19. Things. Pittsburg U.S.A., Duquesne University Press, 1970. Engelse vertaling van De Dingen.
20. Psychiatrie pratique à l'usage des étudiants, psychologues et auxiliaires médicaux en psychiatrie. Paris, Desclée De Brouwer, 1975. Franse vertaling van Kleine psychiatrie.
21. What is psychotherapy ? Humanitas. Journal of the Institute of Man, 1971, 7, p. 321-370. Engelse vertaling door DOELMAN, G. van Wat is psychotherapie ?

III. ARTIKELS VAN J.H. VAN DEN BERG.

Wanneer er van hetzelfde artikel verschillende referenties bestaan (ingeval van vertalingen en/of publicatie in meerdere tijdschriften), dan worden deze referenties vermeld onder één volgnummer, waaraan een alfabetische sub-index wordt toegevoegd. De alfabetische index van de door ons geraadpleegde en ook later eventueel geciteerde referentie wordt onderstreept. De referenties van sommige artikels die we slechts onrechtstreeks kennen zijn echter niet steeds volledig.

1. Bref exposé de la position phénoménologique en psychiatrie. Evolution psychiatrique. 1947, nr. 2, p. 23-41.
- 2a. Over het hallucineren. Critisch-historisch overzicht en richtlijnen voor een verdere bestudering. Nederlands tijdschrift voor geneeskunde. 1949, 93, p. 884-896.
- 2b. Id. In De zuilen van het Panthéon. 1968, p. 123-137.
- 2c. Hallucinating. Critical-historical overview and guidelines for further study. Journal of phenomenological Psychology. 1975, 6, p. 1-16.
- 3a. Menselijk lichaam, menselijke beweging. (Naar aanleiding van het boek "Algemene theorie der menselijke houding en beweging als verbinding en tegenstelling van de fysiologische en psychologische beschouwing" van Prof. Dr. F.J.J. BUYTENDIJK). Nederlands tijdschrift voor de psychologie. 1950, V, nr. 4, p. 267-299 en nr. 5, p. 401-429.
- 3b. The human body and the significance of human movement. Philosophy and phenomenological research. 1952, 13, p. 159-183. (Engelse beknopte versie).
- 3c. Id. In RUITENBEEK, H.M. (Ed.). Psychoanalysis and existential philosophy. New York, Dutton, 1962, p. 90-129.
- 4a. Het gesprek en de bijzondere aard van het pastorale gesprek. Theologie en praktijk. 1950, 10, nr. 9/10.
- 4b. Het gesprek. In VAN DEN BERG, J.H. en LINSCHOTEN, J. (Red.). Persoon en wereld (...). Utrecht, Erven J. Bijleveld, 1953, p. 136-154. (Licht gewijzigde overname van het eerste deel van 4a).
- 5a. De rêve éveillée van Robert Desoille. Een onderzoek naar de aard en de mogelijkheden van een fenomenologische psychotherapie. Nederlands tijdschrift voor de psychologie. 1951, VI, p. 345-383.
- 5b. Id. In VAN DEN BERG, J.H. en LINSCHOTEN, J. (Red.). Persoon en wereld (...). Utrecht, Erven J. Bijleveld, 1953, p. 212-243.
- 5c. Le rêve éveillée de Robert Desoille : nature et possibilités d'une psychothérapie phénoménologique. Evolution psychiatrique. 1962, nr. 1, p. 55-92.

- 5d. An existential explanation of the guided daydream in psychotherapy. Revue of psychology and psychiatry. 1962, 11, p. 5-35.
- 6a. Ein Beitrag zur Psychopathologie des Meskalinerauches. Folia Psychiatrica, Neurologica et Neurochirurgica Neerlandica. 1951, 54.
- 6b. Id. In De zuilen van het Panthéon. 1968, p. 93-121.
7. Paedagogische omgang en paedagogisch gesprek. Dux. 1953, 20, p. 329-352.
8. Kroniek der psychologie. Wending. 1953, 8, nr. 5 en nr. 6. (Nog in 1953 uitgegeven als afzonderlijke publicatie, cfr. I/6).
9. Verantwoording. In VAN DEN BERG, J.H. en LINSCHOTEN, J. (Red.). Persoon en wereld. (...). Utrecht, Erven, J. Bijleveld, 1953, p. 1-10.
10. Man en vrouw. Wending. 1954, 9, p. 287-304.
11. Pastoral care and psychotherapy. The student world. 1954, p.73-89.
12. Boekaankondiging van "Gewetensproblemen van de toegepaste psychologie" van B.J. KOUWER. Nederlands tijdschrift voor geneeskunde. 1956, 100, p. 786.
13. Het probleem der volwassenwording (Samenvatting door DEKKER, G. van een uiteenzetting op het 7e ledencongres van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst op 14, 15 en 16 oktober 1955 te Rotterdam). Nederlands tijdschrift voor geneeskunde. 1956, 100, p. 884.
- 14a. Der Händedruck. In Rencontre - Encounter - Begegnung. Contributions à une psychologie humaine dédiées au Professeur F.J.J. BUYTENDIJK. Utrecht - Antwerpen, Het Spectrum, 1957, p. 51-59.
- 14b. The handshake. Philosophy today. 1959, 3, p. 28-34.
- 14c. De handdruk. In De zuilen van het Panthéon. 1968, p. 71-80.
- 15a. Die Intentionalität des Gefühls. Folia Psychiatrica, Neurologica et Neurochirurgica Neerlandica. 1958, 61, p. 77-83.
- 15b. De intentionaliteit van het gevoel. In De zuilen van het Panthéon. 1968, p. 63-69.
- 15c. The intentionality of feelings. Humanitas. Journal of the Institute of Man. 1968, 4, p. 101-106. Engelse vertaling door JAGER, B.
16. Woord vooraf. In VAN DER SCHOOT, E. Hoofdstukken uit de pastorale psychologie. Utrecht, Erven J. Bijleveld, 1959, p. 7-10.
- 17a. Geestelijke gezondheid. Soteria. 1960.

- 17b. Id. In De zuilen van het Panthéon. 1968, p. 41-50
- 18a. De toekomst der psychologie. In De toekomst der psychologie. Verlangens en verwachtingen. Een bundel opstellen uitgegeven ter gelegenheid van het eerste lustrum van de psychologische faculteit der Leidsche studenten. Leiden, Stenfert Kroese, 1960, p. 9-12.
- 18b. Id. In De zuilen van het Panthéon. 1968, p. 57-61.
- 19a. De schizofrene patiënt. Antropologische overwegingen. Nederlands tijdschrift voor psychologie. 1963, XVIII, p. 357-368.
- 19b. Id. In De zuilen van het Panthéon. 1968, p. 81-91.
- 20a. Leven in meervoud. Jaarboek van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde. Leiden, 1963.
- 20b. Id. In De zuilen van het Panthéon. 1968, p. 25-40.
- 20c. Living in plurality. Humanitas. Journal of the Institute of Man. 1971, 7, p. 395-409. Engelse vertaling door JACOBS, M.
- 21a. De zuilen van het Panthéon. In Homo Viator. Feestbundel voor Prof. Dr. C.K. Oberholzer. 1964.
- 21b. Id. Hypothese. 1964.
- 21c. Id. In De zuilen van het Panthéon. 1968, p. 9-23.
- 21d. Have you seen the Pantheon? Journal of phenomenological psychology. 1976, 6, p. 121-134.
- 22a. Een conflictpsycholoog over bevolkingsgroei. Tijdschrift voor sociale geneeskunde. 1967, 45
- 22b. Id. In De zuilen van het Panthéon. 1968, p. 51-56.
23. Phenomenology and metabletics. Humanitas. Journal of the Institute of Man. 1971, 7, p. 279-290. Vertaling door DOELMAN, G. van de uiteenzetting over de metabletische methode in "Metabletica van de materie", p. 100-110.
24. Het milieu is de mens. (Voordracht op 23 mei 1970). Tijdschrift voor sociale geneeskunde. 1971, 49, supplement 1 bij nr. 2, p. 50-59.
25. A plea for an historical psychology (Review of "The images of man" by ROSENTHAL, B.G. New York, Basic Books, 1971). Contemporary Psychology. 1973, 18, p. 263.
- 26a. De meervoudige betekenis van lichaam en ziekte. (Inleiding tijdens de studiedagen voor sociale verzekeringsgeneeskunde op 14 april 1973 te Lunteren). Tijdschrift voor sociale geneeskunde. 1973, 51, p. 852-860. - tegelijk Arts en sociale verzekering. 1973, 11, p.

76-84. (Verbatim weergegeven lezing waarin "niet weinig fouten" geslopen zouden zijn, naar de redactie op verzoek van de auteur achteraf mededeelde).

- 26b. Id. Tijdschrift voor bewegingstherapie. 1973, 3, nr. 4, p. 1-11. (Beknopte, vrijwel woordelijke weergave van 26a).
27. Probleemrijk Zuid-Afrika. Intermediair. 1973, 4, nr. 19 van 12 oktober, p. 3 en 9, en nr. 20 van 26 oktober, p.7, 11 en 13.

IV. METABLETISCHE STUDIES VAN ANDERE AUTEURS.

Beide hieronder geciteerde werken betreffen proefschriften o.l.v. Prof. Dr. J.H. VAN DEN BERG, ter verkrijging van de graad van doctor in de sociale wetenschappen aan de Rijksuniversiteit te Leiden.

1. CLAES, J. De dingen en hun ruimte. Een metabletische studie van de perspectivistische en van de niet-perspectivistische ruimte. (Filosofie en Cultuur, nr. 14). Antwerpen, De Nederlandse Boekhandel, 1970, 373 p.
2. VAN DEN BERG, J.H.G. De dingen en hun wetenschap. Een metabletisch onderzoek van het vervreemdingsproces tussen natuur en wetenschap. Nijkerk, Callenbach, 1973, 159 p.

V. WERKEN OVER METABLETICA.

1. BRAET, G. Het therapeutisch karakter van de metabletische visie van J.H. VAN DEN BERG. (Niet gepubliceerde verhandeling tot het bekomen van de graad van licentiaat in de Morele en Religieuze Wetenschappen o.l.v. Prof. Dr. J. BAERS) Katholieke Universiteit Leuven, Faculteit der Godgeleerdheid, 1974, 118 p.
2. PARABIRSING, S. De metabletische methode. Een analyse van de leer van J.H. VAN DEN BERG. Meppel, Boom, 1974, 264 p.
3. STRUYKER BOUDIER, H. Inleiding in het mediese denken van J.H. VAN DEN BERG en M. FOUCAULT. (Kolleges mediese filosofie). Nijmegen, Sun-uitgaven (Socialistische Uitgeverij Nijmegen), 1975, 63 p.
4. TRIEST, M. De metabletische methode van J.H. VAN DEN BERG. (Niet gepubliceerde verhandeling tot het bekomen van de graad van licentiaat in de Wijsbegeerte o.l.v. Prof. Dr. S. IJSSELING). Katholieke Universiteit Leuven, Faculteit Wijsbegeerte en Letteren, 1975, 124 p.

5. VAN KAAM, A. (Ed.). Phenomenology and metabletics. Humanitas. Journal of the Institute of Man. 1971, 7, nr. 3, p. 269-409. (Volledig aan VAN DEN BERG gewijd nummer. De afzonderlijke artikels zijn in deze bibliografie opgenomen onder de nummers II/21; III/20c en 23; VI/3b; VII/6.5; VIII/10.2)

VI. ARTIKELS OVER METABLETICA EN VRAAGGESPREKKEN MET J.H. VAN DEN BERG.

1. AUPING, J. De metabletica metabletisch gezien. Streven. 1970, 23, p. 469-473.
2. CALFF, J.P. Verworven medische macht vraagt vernieuwing van ethiek. (Gesprek met Prof. Dr. J.H. VAN DEN BERG, voorafgegaan door een beknopte biografie). In Medische ethiek vandaag. Zestien vraaggesprekken met vooraanstaande medici. Amsterdam - Brussel, Agon Elsevier, 1969, p. 1-12.
- 3a. CLAES, J. Metabletica of psychologie van het geschieden. Streven. 1971, 24, p. 511-522.
- 3b. ID. Metabletica or a psychology of history. Humanitas. Journal of the Institute of Man. 1971, 7, p. 269-278.
4. FABER, H. Het appèl van Prof. Dr. J.H. VAN DEN BERG. Wending. 1968, 22, p. 800-806.
5. JACOBS, M. The shifting existence of western man : an introduction to J.H. VAN DEN BERG's work on metabletics, with a summary of his investigations of the metabletics of the human body. Humanitas. Journal of the Institute of Man. 1968, 4, nr. 1, p. 25-73.
6. ID. Metabletica. In Grote Winkler Prins Encyclopedie. Dl. XVIII, 1971, p. 104-105.
7. ID. Metabletica, televisie, botanie en belletrie. Streven. 1976, 29, p. 608-618.
8. PELKMANS, P. Metabletische perspectieven voor de literatuurstudie Streven. 1975, 29, p. 246-262.
9. SOUDIJN, K. VAN DEN BERG als missionaris. N.R.C.-Handelsblad. 11 augustus 1972.
- 10a. VAN SPAENDONCK, J.A.S. Een analyse van de metabletische methode. Gedrag. Tijdschrift voor psychologie. 1974, 2, p. 114-135.
- 10b. ID. Analysis of the metabletical method. Journal of phenomenology. 1975, 6, p. 89-108.
11. VERBRUGH, H.S. De man achter de metabletica. GG-portret van Prof. Dr. J.H. VAN DEN BERG. (Biografisch interview). Geneeskundige gids. 1975, 6, nr. 7, p. 6-25.

12. ZIJLSTRA, D. Vraaggesprek met J.H. VAN DEN BERG. Het Parool. 18 januari 1969.
13. Vraaggesprek over het verschijnsel harttransplantatie. De Volkskrant. 20 januari 1968.
14. Biografische gegevens over J.H. VAN DEN BERG. Acta et Agenda. Informatieblad van de Rijksuniversiteit te Leiden. 13 juni 1974, p. 821-822.

VII. RECENSIES VAN DE METABLETISCHE BOEKEN.

1. Metabletica. (1956).

- 1.1. BESANÇON, A. Histoire et psychanalyse. A propos de Metabletica. Annales E.S.C. 1964, XIX, p. 237-249.
- 1.2. BOUMAN, P.J. Enige kanttekeningen bij VAN DEN BERG'S "Metabletica". Wending. 1957, 12, p. 670-672.
- 1.3. DRESEN-COENDERS, H.M. Metabletica. Dura. 1957, 24, p. 156-167.
- 1.4. DUYKER, H.J.C. Een sofist in de academie. Nederlands tijdschrift voor psychologie. 1957, XII, p. 172-204. (Ook in Wending. 1957, 12).
- 1.5. HART DE RUYTER, T. Boekaankondiging. Nederlands tijdschrift voor geneeskunde. 1958, 102, p. 228.
- 1.6. HAYDU, G.G. Book review. American journal of psychotherapy. 1961, 16, p. 718-719.
- 1.7. HOOGENBOOM, P. Protest tegen het weten. Weekblad van de A.V.M.O. 1957.
- 1.8. KAMPHUIS, M. en WIERINGA, C.F. "Valse impromptu" of "Wat is er veranderd?" Wending. 1957, 12, p. 657-672.
- 1.9. KIJM, S.M. Metabletica. Streven. 1957, 10, dl.2, p. 942-949.
- 1.10. LINSCHOTEN, J. "L'Esprit scientifique doit se former contre la nature." Critische beschouwingen over de metabletica. Kultuurleven. 1957, 24, p. 498-510.
- 1.11. MONTAGU, A. Book Review. American journal of psychiatry. 1961-1962, 118, p. 763-764.

- 1.12. PRUYSER, P.W. Book Review. Bulletin of the Henninger Clinic. 1961, 25, p. 270.
- 1.13. SCHOUTEN, J.H. Metabólica. Weekblad van het Christelijk Gymnasiaal en Middelbaar Onderwijs. 30 maart 1957.
- 1.14. STRASSER, S. Beschouwingen over 'Metabólica'. Te ellder ure. 1957, 4, p. 129-143.
- 1.15. VAN ACKER, L. Metabólica ou psicologia histórica. Revista Brasileira Filosofia. 1958, 8, p. 21-48.
- 1.16. VERNANT, J.P. Sur deux essais de psychologie historique. Revue de psychologie et des sciences de l'éducation. 1969, 4, p. 254-269. (Reeds eerder verschenen in Journal de psychologie normale et pathologique. 1965, 2).
- 1.17. VON BAYER, W. "Metabólica". Bemerkungen zum gleichnamigen Werke von J.H. VAN DEN BERG, zugleich zum Problem der Pubertätsmagersucht. Der Nervenarzt. 1959, 30, p. 31-35.
- 1.18. WATERINK, J. Metabólica? Gereformeerd theologisch tijdschrift. 1957, 57, p. 152-160.
- 1.19. WHITE, R.W. Book Review. Contemporary psychology. 1965, 10, p. 339-340.

2. Het menselijk lichaam. Deel I. (1959).

- 2.1. DE FROE, A. Aankondiging van "Het menselijk lichaam, deel I". Nederlands tijdschrift voor geneeskunde. 1960, 104, p. 479.
- 2.2. ID. Een boek dat te denken geeft. Wending. 1960, 15, p. 473-478.
- 2.3. HOOGENBOOM, P. De mens als machine. Weekblad van de A.V. H.O. 1960.

3. Het menselijk lichaam. Deel II. (1961).

- 3.1. BONHOFF, A. Het menselijk lichaam. Wending. 1962, 17, p. 117-121.
- 3.2a. DE FROE, A. Aankondiging van "Het menselijk lichaam, deel II". Nederlands tijdschrift voor geneeskunde. 1962, 106, p. 225.

- 3.2b. THUNG, P.J. Het menselijk lichaam. Nederlands tijdschrift voor geneeskunde. 1962, 106, p. 546-547. (Reactie op A. DE FROE).
- 3.2c. DE FROE, A. Repliek op P.J. THUNG. o.c., p. 547
- 3.2d. VAN MEURS, J. Het menselijk lichaam. (Naar aanleiding van de discussie tussen DE FROE en THUNG, met een korte nota van THUNG). Nederlands tijdschrift voor geneeskunde. 1962, 106, p. 1000.
- 3.3. DE FROE, A. Een bedenkelijk boek. Wending. 1962, 17, p. 122-126.
- 3.4. HOOGENDOOM, P. Beschouwingen over drie delen metabletica. Weekblad van de A.V.M.O. 1962.
- 3.5. KUIPER, J.P. Boekbespreking. Tijdschrift voor sociale geneeskunde. 1972, 50, p. 635-636.
- 3.6. VAN DER HORST, L. Boekbespreking. Nederlands tijdschrift voor psychologie. 1962, dl. XVII, p. 96.
4. Leven in meervoud. (1963).
- 4.1. BOEKESTIJN, C. Boekbespreking. Mens en maatschappij. 1965, 10, p. 147-148.
- 4.2. DE FROE, A. Boekaankondiging. Nederlands tijdschrift voor geneeskunde. 1963, 108, p. 908.
- 4.3. JACOBS, M. Metabletics of loneliness ; an account of J.H. VAN DEN BERGS "Life in multiplicity". Social Research. 1969, 36, p. 606-639.
- 4.4. NIEUWENHUIS, M. Boekbespreking. Pedagogische Studiën. 1964, 41, p. 310-312.
- 4.5. RUIJGERS, N. Boekbespreking. Maandblad voor geestelijke volksgezondheid. 1964, 19, p. 452-453.
- 4.6. SMET, W. Boekaankondiging. Boekengids. 1965, 43, p. 61.
- 4.7. VAN STRIEN, P.J. Boekbespreking. Nederlands tijdschrift voor psychologie. 1965, deel XX, p. 243-247.

5. De dingen. (1965).

- 5.1. SMET, W. Boekaankondiging. Boekengids. 1967, 45, p. 206.
- 5.2. JACOBS, M. Dingen in twee werelden. Streven. 1966, 20, p. 24-28.

6. Metabletica van de materie. (1968).

- 6.1. BAAYEN, P.C. Metabletica van de materie : kroniek van Gods migratie en van onze medemenselijkheid - waar wiskunde niet goed voor is. Geloof en wetenschap. 1970, 56, p. 25-27.
- 6.2. GRIJS, P. Parallellen snijden geen hout. Algemeen handelsblad. 11 januari 1969. (Ook verschenen in Grijsboek, Amsterdam, 1970).
- 6.3. HUIJTS, J.H. Boekbespreking. Maandblad voor geestelijke volksgezondheid. 1971, 26, p. 139-140.
- 6.4. JACOBS, M. Metabletica van de materie. Over kerkgebouwen, kloosterorden, meetkunde en minirokken. Intermediair. 1969, 5, Ap. 1-7.
nr. 8
- 6.5. ID. Geometry, spirituality, and architecture in their common historical development as related to the origin of neurosis : a summary. Humanitas, Journal of the Institute of Man. 1971, 7, p. 291-317.
- 6.6. HAUWELAERTS, M.A. Boekaankondiging. Boekengids. 1970, 48, p. 284.
- 6.7. PENNING DE VRIES, P. De stand van de metabletische geschiedschrijving. Wending. 1969, 24, p. 230-243.
- 6.8. VAN PRAAG, H. Van den Berg die een muis baarde. Intermediair. 1969, 5, Ap. 15-19. (Reactie op M. JACOBS).
nr. 11

7. De reflex. (1973).

- 7.1. DE FROE, A. Boekaankondiging. Nederlands tijdschrift voor geneeskunde. 1973, 117, p. 1581.
- 7.2. WILKENS, G. Boekbespreking. Streven. 1973, 27, p. 302-303.

8. Gedane zaken. (1977).

- 8.1. CLAES, J. Gedane zaken en hun keer. De Standaard. 11 maart 1977, p. 11.
- 8.2. 't HART, M. Geef mij uw hand, juffrouw. Metabologica : geen wetenschap maar moralisme. N.R.C. Handelsblad. Kultureel supplement. 10 juni 1977, p. 4.

VIII. RECENSIES VAN DE NIET-METABLETISCHE BOEKEN.1. Psychologie en theologische antropologie. (1953).

- 1.1a. CARP, E.A.D.E. Boekaankondiging. Nederlands tijdschrift voor geneeskunde. 1952, 96, p. 1607.
- 1.1b. ID. Boekaankondiging van de derde druk. Nederlands tijdschrift voor geneeskunde. 1964, 108, p. 1592.
- 1.2. DUIJKER, N.C.S. De psychologie in het geding. Nederlands tijdschrift voor de psychologie. 1952, dl. VII, p. 317-336.
- 1.3. HEYLEN, V. Boekaankondiging. Boekengids. 1965, 43, p. 6.
- 1.4. POS, H.J. Herderlijke zielkunde. De nieuwe stem. 1952, 7, p. 392-404.
- 1.5. VAN DER HORST, L. Bookreview. Psychiatrica, neurologica, neurochirurgica. 1966, 69, p. 372-373.

2. Psychologie van het ziekbed. (1952).

- 2.1. VAN VALKENBURG, C.T. Boekaankondiging. Nederlands tijdschrift voor geneeskunde. 1953, 97, dl. 1, p. 556.

3. The phaenomenological approach to psychiatry. (1955). (Book reviews).

- 3.1. CARP, E.A.D.E. Acta psychotherapeutica. 1956, 4, p. 183.
- 3.2. ELLENBERGER, H. Bulletin of the Menninger Clinic. 1956, 20, p. 217.

- 3.3. GOULD, J. Journal of mental science. 1956, 102, p. 366.
- 3.4. GREENBLATT, M. Psychosomatic medicine. 1956, 18, p. 273-274.
- 3.5. ILLING, M.A. Guide of the psychiatric literature. 1955-1956, 2, p. 11.
- 3.6. LEDERMANN, E.K. International journal of social psychiatry. 1956-1957, 2, p. 315.
- 3.7. MEIERLOO, J.A.M. The psychoanalytic quarterly. 1956, 25, p. 436.
- 3.8. OPLER, M.K. American journal of psychiatry. 1956-1957, 113, p. 284.
- 3.9. ROSENMANN, S. The psychoanalytic review. 1957, 44, p. 225-227.
- 3.10. RUBINS, J.L. American journal of psychotherapy. 1957, 11 p. 430-432.
- 3.11. VAN DER HORST, L. Nederlands tijdschrift voor geneeskunde. 1956, 100, dl. 2, p. 1007.
4. Dubieuze liefde in de omgang met het kind. (1958).
- 4.1. DELRUE, R. Boekaankondiging. Boekengids. 1958, 37, p.211.
5. De psychiatrische patiënt. (1964).
- 5.1. KRIJCHERS-JANZEN, E. Book review. Psychiatrica, neurologica, ^{neuro}chirurgica. 1966, 69, p. 378-379.
- 5.2. RUMKE, H.C. Boekaankondiging. Nederlands tijdschrift voor geneeskunde. 1965, 109, p. 1921.
- 5.3. SMET, W. Boekaankondiging. Boekengids. 1966, 44, p. 72.
6. De kleine psychiatrie. (1964).
- 6.1. FREDERIKS, J.A.M. Boekbespreking. Nederlands tijdschrift voor psychologie. 1968, dl. XXIII, p. 683-684.
- 6.2. KAMPHUIZEN, N. Boekbespreking. Maandblad voor geestelijke volksgezondheid. 1967, 22, p.320.

- 6.3. KUIPER, P.C. Boekaankondiging. Nederlands tijdschrift voor geneeskunde. 1968, 112, p. 2273.
- 6.4. LEBBER, J. Boekaankondiging. Boekengids. 1967, 45, p. 22.
- 6.5. MARLET, J.J.C. Boekaankondiging. Voordrachtenreeks van de Nederlandse vereniging van psychiaters in dienstverband. 1967, 9, p. 61-62.
- 6.6. STOLK, P.J. Boek review. Psychiatria, neurologica, neurochirurgica. 1968, 71, p. 462-463.
7. De zuilen van het Panthéon. (1969).
- 7.1. WILKENS, G. Boekbespreking. Streven. 1970, 23, p. 754-755.
8. Medische macht, medische ethiek. (1969).
- 8.1. MARLET, J.J.C. Boekaankondiging. Nederlands tijdschrift voor psychiatrie. 1969, 11, p. 249.
- 8.2. HUIJTS, J.N. Boekbespreking. Maandblad voor geestelijke volksgezondheid. 1969, 24, p. 543.
- 8.3. HEYLEN, V. Boekaankondiging. Boekengids. 1970, 48, p. 11-12.
9. Wat is psychotherapie? (1970).
- 9.1. HUIJTS, J.M. Boekbespreking. Maandblad voor geestelijke volksgezondheid. 1971, 26, p. 523-524.
- 9.2. MEIJER, E. Boekbespreking. Nederlands tijdschrift voor psychologie. 1971, XXVI, p. 202-203.
- 9.3. SMIT, W. Boekaankondiging. Boekengids. 1971, 49, p. 126.
- 9.4. SYMOENS, M. Boekbespreking. Bibliografische gegevens. Driemaandelijks bibliografisch bulletin betreffende huwelijk, gezin en seksualiteit. 1971, 2, p. 149-150.
- 9.5. VLIES, S.J. Boekbespreking. Tijdschrift voor sociale geneeskunde. 1972, 50, p. 687.
- 9.6. WILKENS, G. Boekbespreking. Streven. 1970-1971, 24, p. 438.

10. Dieptepsychologie. (1970).
- 10.1. CLAES, J. Wetenschap der verandering. De Standaard der Letteren. 22 oktober 1971.
- 10.2. JACOBS, M. Depth psychology : a passing cultural phenomenon. Humanitas. Journal of the Institute of Man. 1971, 7, p. 371-393.
- 10.3. MUSAPH, N. Boekaankondiging. Nederlands tijdschrift voor geneeskunde. 1971, 115, p. 1275.
- 10.4. POSLAVSKY, A. Boekbespreking. Nederlands tijdschrift voor psychiatrie. 1971, 13, p. 367-369.
- 10.5. VANDENDRIESSCHE, G. Boekbespreking. Psychologica Belgica, 1972, 12, p. 277-280.
11. 's Morgens jagen, 's middags vissen. (1971).
- 11.1. SYMOENS, M. Boekbespreking. Bibliografische gegevens. Driemaandelijks bibliografisch bulletin betreffende huwelijk, gezin en seksualiteit. 1972, 3, p. 135-136.
- 11.2. WILKENS, G. Boekbespreking. Streven. 1972, 25, p. 927-928.
- 11.3. WOUTERS, C. 's Morgens jagen, 's middags vissen. Over het nieuwste boek van Prof. Dr. J.H. van den Berg. De Gids. 1971, 134, p. 392-398.
12. Zien. (1972).
- 12.1. DE FROE, A. Boekaankondiging. Nederlands tijdschrift voor geneeskunde. 1973, 117, p. 1284.
- 12.2. HUIJTS, J.N. Boekbespreking. Maandblad voor geestelijke volksgezondheid. 1973, 23, p. 554-555.
13. Kroniek der psychologie. (Eerste druk 1953 - Derde druk 1973).
- 13.1. HUIJTS, J.N. Boekbespreking van de derde druk. Maandblad voor geestelijke volksgezondheid. 1974, 29, p. 341.
- 13.2. KUIPER, J.P. Boekbespreking van de derde druk. Tijdschrift voor sociale geneeskunde. 1974, 52, p. 601.
- 13.3. PATTIN, A. Boekaankondiging van de eerste druk. Boeken-gids. 1955, 33, p.8.
- 13.4. WILKENS, G. Boekbespreking van de derde druk. Streven. 1973-1974, 27, p. 830.

IX. LITERATUUR ALGEMEEN - BOEKEN.

De werken aangeduid met een (°) bevatten passages die min of meer uitvoerig ingaan op de geschriften van J.H. VAN DEN BERG.

- BAKKER, R. De geschiedenis van het fenomenologische denken. (Aula, nr. 174). Antwerpen/Utrecht, Het Spectrum, 1964, 504 p.
- BALLY, G. De psychoanalyse van Sigmund Freud. (Aula, nr. 132). Antwerpen/Utrecht, Het Spectrum, 1969, 335 p. Nederlandse vertaling door Drs. HOUWINK, R.H. van Einführung in die Psychoanalyse Sigmund Freuds. Reinbek, Rowohlt Taschenbuch Verlag, 1961.
- BARBU, Z. Problems of historical psychology. London, Routledge and Kegan, 1960, 222 p.
- BEEK, H.N. Waanzin in de middeleeuwen. Beeld van de gestoorde en bemoeienis met de zieke. Nijkerk, G.F. Callenbach - Haarlem, De Toorts, 1969, 327 p.
- BERTELS, K. Geschiedenis tussen structuur en evenement. Amsterdam, Wetenschappelijke uitgeverij, 1973, 381 p.
- BOUMAN, P.J. In de ban der geschiedenis. (Prisma, nr. 780). Antwerpen/Utrecht, Het Spectrum, 1962, derde druk, 127 p.
- (°) BOUMAN, P.J. Cultuurgeschiedenis van de twintigste eeuw. (Prisma 1000). Antwerpen/Utrecht, Het Spectrum, 1964, tweede druk, 224 p.
- BUELENS, J. Sigmund Freud, kind van zijn tijd. Meppel, Boom, 1971, 334 p.
- CORVEZ, F. Strukturalisme. (Aula nr. 468). Antwerpen/Utrecht, Het Spectrum, 1971, 171 p. Nederlandse vertaling door OOMES, F. van Les structuralistes. Parijs, Aubier - Montaigne, 1969.
- (°) DASBERG, L. Grootbrengen door kleinhouden als historisch verschijnsel. Meppel, Boom, tweede druk, 1975, 131 p.
- FÈBVRE, L. Le problème de l'incroyance au XVIIème siècle. La religion de Rabelais. Paris, A. Colin, 1942. Heruitgegeven in L'évolution de l'humanité, nr. 9, Paris, Albin Michel, 1968.
- (°) FORTMANN, H.M.M. Als ziende de onzienlijke. Een cultuurpsychologische studie over de religieuze waarneming en de zgn. religieuze projectie. Deel II. Bussem, Brand Paul en Hilversum, Gooi en Sticht, 1964, p. 42-45.
- (°) FORTMANN, H.M.M. Wat is er met de mens gebeurd? Over de taak van een vergelijkende cultuurpsychologie. Bilthoven, Ambo, 60 p.

- FOUCAULT, M. Les mots et les choses. Une archéologie des sciences humaines. Paris, Editions Gallimard, 1966, 398 p.
- FOULQUIE, P. La psychologie contemporaine. Paris, Presses universitaires de France, 1951, p. 351-374.
- FREUD, S. Seine Teufelsneurose im siebzehnten Jahrhundert (1923). Gesammelte Werke XIII, London, Imago Publishing Co., p. 315-355.
- HEIDEGGER, M. Wat is metafysica? (Nederlandse Heidegger - bibliotheek). Tiel/Utrecht, Lannoo, 1970, 185 p. Nederlandse vertaling door Drs. VAN NIEROP, M.S.G.K. met inleiding, commentaar en bijlagen door Drs. ALER, J.M.M. van Was ist Metaphysik? Frankfurt am Main, 1965 (9), 1929 (1).
- HEIDEGGER, M. Brief over het 'humanisme'. Tiel/Utrecht, Lannoo, 1973, 136 p. Nederlandse vertaling door BUIJSEN, G.N. van Brief über den 'Humanismus'. Bern, Francke Verlag, 1954 (2), 1946 (1).
- HEIDEGGER, M. Wat is dat - filosofie? (Nederlandse Heidegger - bibliotheek). Tiel/Utrecht, Lannoo, 1970, 64 p. Nederlandse vertaling door Dr. BUIJSEN, G.N. met inleiding en commentaar door KOCKELMANS, J.J.G.A. van Was ist das - die Philosophie? Pfullingen, 1963 (3), 1956 (1).
- (°) HEIJBOER - BARBAS, M.E. Een nieuwe visie op de jeugd uit vroeger eeuwen. Een letterkundige studie ter vergelijking van het Nederlandse kind vroeger en nu. Nijkerk, G.M. Callenbach N.V., 1966, 49 p.
- HUBER, W., PIRON, H. en VERGOTE, A. Psychoanalyse, wetenschap van de mens. (Filosofie en Cultuur, nr. 5). Antwerpen, De Nederlandse Boekhandel, 1966, 252 p. Nederlandse vertaling door VAN CAMPENHOUT, H., van La psychanalyse, science de l'homme. Bruxelles, Dessart, 1965.
- IJSSELING, S. Heidegger. Denken en danken - geven en zijn. (Filosofie en Cultuur, nr. 2). Antwerpen, De Nederlandse Boekhandel, 1964, 154 p.
- (°) KEIJZER, R. De ander en ik. Een studie en een improvisatie. Amsterdam, S.J.P. Bakker N.V., 1965, 245 p.
- KNOPS, L. Bijzondere vraagstukken uit de experimentele psychologie: de perceptie. Leuven, gestencileerde studentennota's, 1971-1972.
- KOCKELMANS, A. Edmund Husserl. Een inleiding tot zijn fenomenologie. (Denkers over God en wereld, nr. 5). Tiel/Den Haag, Lannoo, 1963, 127 p.
- KOCKELMANS, A. Over fenomenologische psychologie. 's Hertogenbosch, 1964, 20 p.

- KUHN, T.S. De structuur van wetenschappelijke revoluties. Meppel, Boom, 1972, 238 p. Nederlandse vertaling door WILLINK, B. van The structure of scientific revolutions. Chicago, The university of Chicago Press, 1970 (2), 1962 (1). (De editie van 1970 bevat een uitvoerig naschrift uit 1969 dat eveneens werd vertaald).
- KWANT, R.C. De wijsbegeerte van Merleau - Ponty. (Aula, nr. 369). Antwerpen/Utrecht, Het Spectrum, 1968, tweede druk, 357 p. (Ingrijpend herziene en aangevulde heruitgave van : De fenomenologie van Merleau - Ponty. Aula, nr. 95).
- LANTERI - LAURA, G. Fenomenologie en psychologie. (Aula, nr. 360). Antwerpen/Utrecht, Het Spectrum, 1968, 219 p. Nederlandse vertaling door METZ, J.C.M. van La psychiatrie phénoménologique. Paris, P.V.F., 1963.
- LÖWITH, K. Wereldgeschiedenis. Wijsgerig en bijbels gezien. (Aula, nr. 31). Antwerpen/Utrecht, Het Spectrum, 1960, 201 p. Nederlandse vertaling door LIMBURG, R. van Weltgeschichte und Heilsgeschehen. Stuttgart, W. Kohlhammer Verlag, 1955.
- LIJJPEN, W. Nieuwe inleiding tot de existentiële fenomenologie. (Aula, nr. 415). Antwerpen/Utrecht, Het Spectrum, 1973 (3), 1969 (1), 475 p.
- MANDROU, R. Introduction à la France moderne (1500-1640). Essai de psychologie historique. (L' évolution de l'humanité, nr. 36). Paris, Albin Michel, 1961, 410 p.
- MERLEAU - PONTY, M. Essays. (Negen essays van Merleau - Ponty gekozen en ingeleid door KWANT, R.C.). (Aula, nr. 450). Antwerpen/Utrecht, Het Spectrum, 1970, 222 p.
- MINKOWSKI, E. Het menselijk aspect van de kosmos. Utrecht, Erven J. Bijleveld, 1967, 178 p. Nederlandse vertaling door STAM - ROTH, A.C.M. van Vers une cosmologie. Paris, Aubier, 1936.
- (°) PEETERS, H.F.M. Kind en jeugdige in het begin van de moderne tijd ca. 1500-1650. Hilversum/Antwerpen, Paul Brand, 1966, 319 p.
- (°) PEETERS, H.F.M. Mensen veranderen. Een historisch-psychologische verhandeling. (Rede uitgesproken bij de officiële aanvaarding van het ambt van buitengewoon hoogleraar in de psychologische geschiedenis aan de Katholieke Hogeschool te Tilburg op donderdag 6 juni 1974). Meppel, Boom, 1974, 30 p.
- PÖGGELER, O. Martin Heidegger. De weg van zijn denken. (Aula, nr. 424). Antwerpen/Utrecht, Het Spectrum, 1969, 335 p. Nederlandse vertaling door MOK, M. van Der Denkweg Martin Heideggers. Pfullingen, Verlag Günter Neske, 1963.
- ROSENTHAL, B.G. The images of Man. New York, Basic Books, 1971, XII + 24 p.

- SCHMIDBAUER, W. Van magie tot psychotherapie. Haarlem, De Toorts, 1973, 200 p. Nederlandse vertaling door NEMETH - LINNEBANK, C. van Psychotherapie. Ihr Weg von der Magie zur Wissenschaft. München, Paphenburger Verlagshandlung GmbH, 1971.
- STRASSLER, S. Fenomenologie en empirische menskunde. Bijdrage tot een nieuw ideaal van wetenschappelijkheid. (Psychologische monografieën). Arnhem, Van Loghum Slaterus, 1965 (2), 1962 (1), 340 p.
- (°) VAN DE GRIEND, P.C. In het perspectief van de angst. Grondvormen van tussenmenselijk functioneren. Groningen, Tenk Willink, p. 118-121.
- VANDENDRIESSCHE, G. The parapraxis in the Haizmann case of Sigmund Freud. (Studia Psychologica). Leuven, Nauwelaere, 1965, 192 p.
- (°) VANDENDRIESSCHE, G. Dieptepsychologie. Leuven, persoonlijke collegenota's, 1972-1973.
- VANDER KERKEN, L. Inleiding tot de fundamentele filosofie. (Filosofie en Cultuur, nr. 9). Antwerpen, De Nederlandse Boekhandel, 1970, 172 p.
- VAN DE WIELE, J. Wijsgerige psychologie. Aantekeningen bij de colleges. Leuven, Acco-uitgaven, 1971-1972.
- VAN PEURSEN, C.A. Fenomenologie en werkelijkheid. (Aula, nr. 309). Antwerpen/Utrecht, Het Spectrum, 1967, 256 p.
- VAN USSEL, J. Geschiedenis van het seksuele probleem. Meppel, Boom, 1971 (4), 1968 (1), 440 p.
- VERGOTE, A. Godsdienstpsychologie. Tiel/ Utrecht, Lannoo, 1971, tweede druk, 416 p. Vertaling uit het Frans in samenwerking met de auteur door DE NOBBL, O. van Psychologie religieuse (Psychologie et sciences humaines, nr. 13). Bruxelles, Desbart, 1966, 338 p.
- VERGOTE, A. Grondige studie van vraagstukken uit de godsdienstpsychologie : problemen uit de godsdienstpsychopathologie. Lezing van FREUDs "Totem en Taboe". Leuven, persoonlijke collegenota's, 1973-1974.
- VERHOEVEN, C. en ELJSBOUTS, C. Zakelijkheid en ethiek. Bilt-hoven, Ambo, 1971, 95 p.
- VERNANT, J.P. Mythe et pensée chez les Grecs. Etudes de psychologie historique. Paris, 1965.
- VOS, H. Menselijke gelijkheid onder voorbehoud. Een analytische beschouwing over sociale gerechtigheid. Bilthoven, Ambo, 1973, 93 p.

- WALGRAVE, J.H. De wijsbegeerte van Ortega y Gasset. Antwerpen/Utrecht, Het Spectrum, 1967 (4), 1957 (1), 216 p.
- WALGRAVE, J.H., WYLLEMAN, A., VANDEWIELLE, J. en BOEHM, R. Het ontwikkelend mens'beeld in de Westerse wijsbegeerte. Leuven, Acco, 1970, 85 p.
- WOODWORTH, R.S. en SCHLOSBERG, H. Experimental psychology. Revised edition. New York, Holt, Rinehart and Winston, 1963, p. 415 e.v.

X. LITERATUUR ALGEMEEN : ARTIKELS.

- (°) AUPING, J. Vervreemding. Streven. 1969, 22, dl. 2, p. 1109-1120.
- BAKKER, R. Michel Foucault. De Gids. 1971, 134, p. 399-408.
- BAKKER, R. Maurice Merleau - Ponty. In BERTELS, K. en PETERSMA, E. (Red.). Filosofen van de twintigs'e eeuw. Assen-Amsterdam, Van Gorcum - Amsterdam-Brussel, Intermediair, 1972, p. 125-138.
- (°) BAUER, R. Levende geschiedenis. Een gesprek met de Nederlandse historicus-socioloog P.J. BOUMAN. Streven. 1976, 29, p. 797-809.
- BERTELS, K. Michel Foucault. In BERTELS, K. en PETERSMA, E. (Red.). Filosofen van de twintigste eeuw. Assen-Amsterdam, Van Gorcum - Amsterdam-Brussel, Intermediair, 1972, p. 211-223.
- (°) BERTELS, K. Skepsis tegenover de 'geschiedenis van de mentaliteit'. Tijdschrift voor geschiedenis. 1973, 86, p. 155-167.
- (°) BOLTEN, M.P. Boekbespreking van PARABIRSING, S. De metabletische methode. Een analyse van de leer van J.H. Van den Berg. Tijdschrift voor psychiatrie. 1974, 46, p. 624-625.
- (°) CLAES, J. Stress. In VAN DER VEKEN, J., CLAES, J., VERIEECKEN, J.L. en GIJBELS, J. De lijdende mens. Individuele lijdensvormen. Leuven, Acco, 1976, p. 22-37.
- CLAES, J. Weg met psychologie. Bespreking van het gelijknamig boek van P. VROON. De Standaard der Letteren. 20 mei 1977.
- DE BOER, T. Edmund Husserl. In BERTELS, K. en PETERSMA, E. (Red.). Filosofen van de twintigste eeuw. Assen-Amsterdam, Van Gorcum - Amsterdam-Brussel, Intermediair, 1972, p. 87-98.
- DE MEY, M.T. Paradigma's en 'Invisible colleges'. Recente trends in opvatting over de geschiedenis en de ontwikkeling van de wetenschappen. Tijdschrift voor geschiedenis, 1973, 86, p. 167-190.

- DEMYTTENAERE, B. Geschiedenis met kangeroe-sprongen. Boekbespreking van FOUCAULT, M. Histoire de la folie. Tijdschrift voor geschiedenis. 1973, 86, p. 301-317.
- DUBY, G. Histoire des mentalités. In SAMARAN, C. L'histoire et ses méthodes. (Encyclopédie de la Pléiade, 11). Paris, 1961, p. 937-966.
- FÈBVRE, L. Histoire et psychologie ; une vue d'ensemble. 1938. Herdrukt in Combats pour l'histoire. Paris, A. Colin, 1953, p. 207-220.
- FÈBVRE, L. La sensibilité et l'histoire : comment reconstituer la vie affective d'autrefois? 1941. Herdrukt in Combats pour l'histoire. Paris, A. Colin, 1953, p. 221-233.
- FOUCAULT, M. Voorwoord bij de Nederlandse uitgave van "Les mots et les choses". In De woorden en de dingen. Bilthoven, Ambo, 1973, p. 7-13.
- HARE, E.H. The changing content of psychiatric illness. Journal of psychomatic research. 1974, 18, p. 283-289.
- HEIDEGGER, M. Der Ursprung des Kunstwerkes (1935-1936). In Holzwege. 1950 (1), 1963 (4), p. 7-65.
- HEIDEGGER, M. Die Zeit des Weltbildes (1938). In Holzwege. 1950 (1), 1963 (4), p. 66-104.
- IJSSELING, S. De filosofie en het technische denken. Een studie over Martin Heidegger. In Uitzicht van onze wereld. (Wijsgerige essays door DE CLERCQ, B.J. e.a. - Nieuwe Aarde, nr. 6). Brugge/Utrecht, Desclée De Brouwer, 1964, p. 31-48.
- IJSSELING, S. Denken en geloven. Kultuurleven. 1971, 38, p. 223-231.
- IJSSELING, S. Martin Heidegger. In BERTELS, K. en PETERSMA, E. (Red.). Filosofen van de twintigste eeuw. Assen-Amsterdam, Van Gorcum - Amsterdam-Brussel, Intermediair, 1972, p. 101-111.
- LINSCHOTEN, J. Nawoord. In VAN DEN BERG, J.H. (Red.). Persoon en wereld (...), 1953, Utrecht, Erven J. Bijleveld, p. 244-253.
- (°) MOOR, B. Words and images in psychotherapy. Psychotherapy, theory, research and practice. 1975, 12, p. 211-216.
- (°) PEETERS, H.F.M. Prolegomena van een psychologische geschiedenis. Tijdschrift voor geschiedenis. 1967, 80, p. 23-38.
- PEETERS, H.F.M. Boekbespreking van BEEK, H.H. "Waanzin in de middeleeuwen. Beeld van de gestoorde en bemoeinis met de zieke". Tijdschrift voor geschiedenis. 1973, p. 323-324.
- ROELANTS, H. De filosofie en het wereldbeeld van de wetenschap. In Uitzicht van onze wereld. (Wijsgerige essays door DE CLERCQ, B.J. e.a. - Nieuwe Aarde, nr. 6). Brugge/Utrecht, Desclée De Brouwer, 1964, p. 11-29.

- (°) SPORKEN, C.P. Harttransplantatie : probleem van menselijkheid. Streven. 1968, 21, dl. 2, p. 1095-1107.
- (°) THUNG, P.J. De mens als machthebber. Een incidentele (ethische) verkenning. Wending. 1969, 24, p. 335-349.
- (°) VAN CAENEGEM, R. Psychologische geschiedenis. Tijdschrift voor geschiedenis. 1965, 78, p. 129-149.
- VANSTRAELEN, K. De strukturalistische methode in de geschiedenis van de wetenschappen. Kritische bespreking van "Les mots et les choses" van Michel Foucault. Tijdschrift voor geschiedenis. 1973, 86, p. 191-214.
- VERGOTE, A. Le sujet en psychanalyse. In VERGOTE, A., ORTIGUES, E., DOLTO, F. o. r. Problèmes de psychanalyse. (Recherches et débats). Parijs-Brugge, Desclée de Brouwer, 1973, 204 p.
- VERGOTE, A. De psychanalyse, innerlijke begrenzing van de filosofie. Tijdschrift voor filosofie. 1975, 37, p. 583-616
- VERNANT, J.P. Histoire et psychologie. Revue de synthèse. 1965, 37-39, série générale, tome LXXXVI, p. 85-101.
- (°) YONGE, G.A. Time experience, self-actualizing and creativity. Journal of personality assessment. 1975, 39, p. 601-606.